

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 717

van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**

datum: 16 juli 2020

---

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Bestrijding kindermisbruik - Maatregelen onderwijs

Uit een open brief van Child Focus, gepubliceerd op 15 juli 2020, blijkt dat het aantal dossiers over kindermisbruik enorm gestegen is sinds het begin van de lockdown, in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar. Half juli blijken er al meer dossiers over kindermisbruik geopend te zijn dan in heel 2019.

Uit cijfergegevens die Child Focus in de open brief bekendmaakt, blijkt dat sinds het begin van de lockdown het aantal meldingen van online grooming (i.e. volwassenen die minderjarigen online benaderen met seksueel misbruik als einddoel) bijna verdrievoudigde. De dossiers over *sextortion* (seksuele afpersing) van minderjarigen zijn toegenomen met 118 procent. Het aantal klachten van jongeren die online seksueel geïntimideerd werden, verdubbelde. Het aantal meldingen van beelden van seksueel misbruik verdrievoudigde. Uit het recentste rapport van Europol blijkt dat op Europese schaal het aantal vaststellingen van beelden van seksueel kindermisbruik vertienvoudigde.

Child Focus wijst erop dat er een heel duidelijk verband is tussen de stijging van het aantal misbruikdossiers en de lockdown. Enerzijds heeft het langdurig binnenblijven tot een toename van het aantal gevallen van kindermishandeling en -misbruik door de directe omgeving geleid. Anderzijds brachten kinderen ook meer tijd online door, waardoor ze meer blootgesteld werden aan de risico's. Ook ouders waren tijdens de coronacrisis langer en vaker op internet en op sociale media actief.

"In de Wetstraat leek men niet stil te staan bij de impact van [de lockdown] op kinderen en jongeren in moeilijke situaties. Zonder het goed te beseffen, veroordeelden we op die manier sommige kinderen tot mishandeling, uitbuiting en misbruik.", luidt het in de open brief.

Child Focus schuift vijf actiepunten naar voren om kindermisbruik op korte termijn aan te pakken en twee ervan hebben betrekking op de rol van het onderwijs. Zo vraagt Child Focus om mediawijsheid als apart vak op te nemen in de eindtermen van het lager en secundair onderwijs en moeten politie, parket, leerkrachten en hulpverleners de nodige opleidingen krijgen zodat ze slachtoffers snel kunnen identificeren.

1. Wat is de reactie van de minister op de open brief van Child Focus met betrekking tot het stijgend aantal dossiers over kindermisbruik?
2. Welke rol ziet de minister voor het beleidsdomein Onderwijs in het bestrijden van kindermisbruik?

3. Op welke manier zal er vanuit het beleidsdomein Onderwijs meer rekening worden gehouden met het welzijn van kinderen als er een tweede besmettingsgolf komt?
4. Kunnen er vanuit Onderwijs op korte termijn maatregelen genomen worden die kinderen en jongeren meer bewust maken van de risico's en gevaren van internet en sociale media?
5. Welke maatregelen neemt de minister om ervoor te zorgen dat niet alleen in het secundair onderwijs, maar ook al in het basisonderwijs meer aandacht wordt besteed aan alle aspecten van mediawijsheid?
6. Uit het jongste onderzoek van 'Apestaartjaren', beschikbaar via www.mediawijs.be, blijkt dat kinderen gemiddeld 9,5 jaar zijn wanneer zij hun eerste eigen smartphone bezitten. Er zijn ook kinderen van 7 à 8 jaar die al een smartphone gebruiken, hoewel zij uiterst kwetsbaar zijn.
Welke maatregelen gaat de minister nemen om ook kinderen van deze jonge leeftijd mediawijs te maken?
7. Welke maatregelen kan de minister nemen om ervoor te zorgen dat leerkrachten de nodige kennis en vaardigheden hebben opdat ze kindermisbruik op tijd kunnen herkennen en melden?

Zie hierover ook mijn schriftelijke vraag nr. 722, ingediend op 17 juli 2020.

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 717 van 16 juli 2020

van **JEAN-JACQUES DE GUCHT**

1-3+7. Reeds van in het begin van de lockdown periode in het voorjaar van 2020 is deze kwetsbare doelgroep voor mij een prioriteit geweest. Zo hebben we er bijvoorbeeld voor gezorgd dat er voor kwetsbare kinderen altijd opvang voorzien kon worden op de school. Ook bij de heropstart van de fysieke lessen in mei heb ik er steeds voor geijverd dat kwetsbare leerlingen op school uitgenodigd zouden worden. Voor kinderen die te maken kregen met kindermisbruik, is de school immers vaak een veilige haven die structuur, rust en veiligheid biedt.

Ik ben blij dat u deze vraag stelt, omdat ze een belangrijk argument omvat om de scholen ook nu in september maximaal te openen. Als minister van Onderwijs neem ik de verschillende signalen over de impact van de sluiting van scholen op mentaal welbevinden, mentale gezondheid, online grooming en kindermisbruik bijzonder serieus. Ik wil dan ook duidelijk zijn: een volledige sluiting van de scholen moeten we vermijden. Belangrijke uitgangspunten bij de heropstart waren het recht op onderwijs en veiligheid. In 2020-2021 zullen kwetsbare leerlingen in elke fase naar school kunnen blijven gaan.

Ook met de CLB-sector werden afspraken gemaakt en scenario's uitgewerkt die toelaten in te spelen op de precaire situatie waarin leerlingen n.a.v. de crisis zijn beland. Aan de CLB's werden o.a. ook bijkomende middelen gegeven opdat ze maximaal zouden kunnen inzetten op blended hulpverlening via de CLBch@t voor de periode van 1 mei 2020 tot en met 31 augustus 2021.

Verder sprak ik met het onderwijsveld af dat scholen en CLB's ook in 2020-2021 specifieke aandacht zullen hebben voor leerlingen die kwetsbaar zijn en/of omwille van corona of andere factoren niet of moeilijker deelnemen aan onderwijs. Belangrijk is dat scholen en CLB's waakzaam zijn en blijven voor signalen en hun rol opnemen zoals wordt verwacht vanuit leerlingenbegeleiding en jeugdhulp. Elke vorm van geweld op kinderen en jongeren vormt immers een ernstige schending van hun recht op ontwikkeling en op de voor hun welbevinden noodzakelijke zorg en bescherming.

- Ik zet samen met mijn collega van Media in op het kenniscentrum Mediawijsheid. Dit kenniscentrum houdt de vinger aan de pols, en zet in op actuele noden. Mediawijs biedt online educatieve pakketten en tools aan voor leerkrachten rond mediawijsheid in het algemeen en sociale media, sexting en relaties in het bijzonder. Mediawijs heeft bovendien aandacht voor dit onderwerp in de Mediacoach-opleiding voor o.a. leraren en op de website voor ouders (MediaNest.be). In september 2019 lanceerde het Kenniscentrum ook een bijhorend boek "Van Emoji's tot Sexting - Over opvoeden in een medianest". Sinds kort ontsluit ook Groeimee.be, de website voor ouders van het Agentschap Opgroeien, Domein Welzijn, op <https://www.groeimee.be/mediaopvoeding> inhoud van MediaNest. We blijven die initiatieven onder de aandacht brengen.
- Op dit moment zijn er ook voor het lager onderwijs reeds eindtermen opgenomen rond ICT en mediawijsheid. Zo vinden we in de eindtermen terug: "De leerlingen gebruiken ICT op een veilige, verantwoorde en doelmatige manier", en "de leerlingen kunnen ICT gebruiken om op een veilige, verantwoorde en doelmatige manier te communiceren". Deze zijn leergebiedoverschrijdend. ICT is verweven in elk domein.

Ook wil ik nog meegeven dat op dit moment een ICT-beleidsplan wordt vormgegeven voor de komende 4 jaar. Dit plan vertrekt vanuit de missie om alle lerenden (van lager onderwijs tot volwassenenonderwijs) de nodige ICT-competenties (dus ook mediawijsheid), mee te geven om te kunnen functioneren in onze digitale maatschappij.

6. We zetten volop in op het openhouden van de scholen. Door het verminderen van de online contacten, het aanreiken van aanspreekpunten op school, en de mogelijkheid om extra in te zetten op mediawijsheid op school, hopen we meer rekening te kunnen houden met het welzijn van kinderen.